

Programi (sadržaji) izobrazbe nastavnika za okoliš

Vinka Uzelac
Vladimir Rosić
Elvi Piršl

Pedagoški fakultet, Rijeka

Sažetak

Rad donosi dio rezultata istraživanja o programima izobrazbe nastavnika za okoliš. Istraživanje je provedeno 1995. godine na uzorku (N=675) koji je obuhvaćao sljedeće skupine ispitanika: odgojitelje predškolske djece, učitelje razredne i učitelje predmetne nastave u osnovnim školama Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senijske županije.

U radu su najprije analizirane razine dosadašnjih programa izobrazbe odgojitelja i učitelja za okoliš. Raspoloživi podaci daju osnovu za konstataciju kako se još nije šire i planski pristupilo permanentnom osposobljavanju odgojitelja i učitelja za odgojno-obrazovni rad s djecom/učenicima o problematici okoliša.

Drugi problem koji je ispitan u ovom istraživanju odnosi se na interese i potrebe ispitanika prema sadržajima svoje buduće izobrazbe za okoliš. Rezultati istraživanja pokazuju više konceptijskih orijentacija u izobrazbi odgojitelja i učitelja za okoliš. Jedna od njih pokazuje tendenciju k zdravstvenom aspektu. Druga se oslanja na biološki i psihološki, donekle na pedagoški i sociološki ekološko-programski koncept. Navedeni programski koncepti otvaraju putove prema novim strategijama izobrazbe odgojitelja i učitelja za okoliš ili »obrazovnim intervencijama« razvojnog značenja.

Ključne riječi: odgojitelji, programi (sadržaji) izobrazbe za okoliš, učitelji

1. UVODNE NAPOMENE

Najprije se mora napomenuti: tamo gdje se odgoj i obrazovanje za okoliš, bilo kao opća obrazovna struktura društvenog razvoja bilo kao institucionalni sustav, brže razvija, tamo se brže razvijaju i empirijsko-pedagoška istraživanja problematike okoliša.¹ U kontekstu toga zamjećuje se da pojedine internacionalne mreže, sveučilišta, institucije obrazovanja nastavnika, na izvjestan način stimuliraju dodatno obrazovanje nastavnika za okoliš, empirijska istraživanja o obrazovanju nastavnika za okoliš, posebice izradu studija o obrazovanju nastavnika za okoliš.

Iz većeg broja studija proizlazi da su najčešći polaznici obrazovanja za okoliš nastavnici prirodne skupine predmeta, odnosno nastavnici biologije. Međutim, u posljednje vrijeme teorija i praksa, pa i istraživanja obrazovanja nastavnika za okoliš, mijenjaju se (Silverman, 1991). Drugim riječima, napušta se praksa u kojoj su nastavnici biologije uglavnom bili odgovorni za odgojno-obrazovni rad s učenicima u području odgoja i obrazovanja za okoliš. Naravno, to nije primjedba koja se upućuje tim nastavnicima. U pitanju je rezultat razvoja ekološkog odgoja i odgoja za okoliš u kojem

1 Ovaj je rad, u nešto drukčijoj verziji, izložen u okviru znanstveno-stručnog kolokvija *Hrvatsko društvo pred ekološkim izazovima*, Zagreb, 29. ožujka 1996.

